

Izboljšave javnega naročanja združile partnerje

Ekonomsko-socialni svet (ESS) pričakuje, da bodo predlagane spremembe zakona o javnem naročanju pred sprejetjem še izboljšane. Predstavniki delavcev pričakujejo, da javnih naročil ne bodo deležni tisti delodajalci, ki ne spoštujejo delovnopравниh standardov in delavskih pravic, zlasti predstavniki malih delodajalcev pa, da bodo od javnih sredstev odstranjeni tisti, ki ne bodo plačevali podizvajalcev. Socialne partnerje moti tudi kriterij najnižje cene pri javnem naročanju in neusposobljenost tistih, ki pripravljajo in podeljujejo javna naročila.

Javna naročila obsegajo približno desetino bruto domačega proizvoda in okoli tretjino proračunskih odhodkov, zato je kakovostna ureditev tega področja zelo pomembna. Novela bo poleg prenosa direktive EU o javnem naročanju med drugim omogočila izločitev slabega ponudnika, poenostavila postopke izbire in kriterij najnižje cene nadomestila s kriterijem ekonomsko najugodnejše ponudbe. Kot so povedali na novinarski konferenci po seji ESS, so dobili zagotovila ministra za javno upravo, da je zakon odprt za izboljšave vse do parlamentarne obravnave. Delodajalci upajo, da bo novela pomenila napredek tako zanje kot za zaposlene, moti pa jih, da med izločitvenimi kriteriji ni plačila vseh podizvajalcev, pa tudi prevelika svoboda za inženiring podjetja pri javnih naročilih.

Sindikati pozdravljajo namero, da na razpisih ne bi mogli sodelovati ponudniki, ki nimajo poravnanih davkov, plač in prispevkov. Po besedah izvršnega sekretarja ZSSS

Foto M. B.

Delodajalci in sindikati so glede nujnih izboljšav javnega naročanja na istem bregu, vendar izrecnih zagotovil z vladne strani niso dobili. Družno so tudi nastopili proti nejasnim glede upravičenosti drugih subjektov do sredstev evropske kohezijske politike za naslednje programsko obdobje, vladna stran pa je napovedala, da bo to napako odpravila.

Andreja Zorka pa bi moral zakon iz postopka izločiti tiste pravne osebe, ki kršijo delovno zakonodajo in kolektivne pogodbe. Določilo, da bi se spoštovanje pravic delavcev vezalo izključno na pravnomočne kazenske sodbe, je preskromno, upoštevati bi bilo treba tudi dokončne pravnomočne odločbe inšpektorata. Ob tem je Zorko spomnil, da je inšpektorat

prenehal vlagati kazenske ovadbe, ker državno tožilstvo ne nadaljuje postopkov, zato bi zanašanje na pravnomočne kazenske sodbe bilo le »lepotni popravek«. Dodaten predlog je uvedba dodatne teže tistim ponudnikom za izvedbo javnih naročil, ki so člani socialnopartnerskih organizacij, podpisnikov kolektivne pogodbe dejavnosti. »Naj imajo prednost tisti delo-

dajalci, tisti ponudniki, ki spoštujejo določbe kolektivne pogodbe dejavnosti na ravni države,« je pojasnil. »Ta zakon lahko tudi vpliva na spoštovanje minimalnih standardov pravic delavk in delavcev,« je pojasnil, saj lahko »s tem država aktivno prispeva k razvoju, dvigu socialnega dialoga in spoštovanju določb kolektivnih pogodb ter poveča število sklenjenih kolektivnih pogodb«, je dodal Zorko. Z upoštevanjem konsenzualnih pripomb socialnih partnerjev bo ministrstvo »pokazalo svoj odnos do temeljnih vrednot te države in to so tudi pravice delavk in delavcev, pravica za opravljeno delo oziroma storitev, svoj odnos do socialnega dialoga, do socialnih partnerjev, do nujne potrebe po spoštovanju zakonodaje«.

Po mnenju socialnih partnerjev kriterij ekonomsko najugodnejše ponudbe ni dovolj natančno opredeljen in pušča preveč maneverskega prostora za prosto razlago. Tudi Zorko je prepričan, da v okviru ekonomsko najugodnejše ponudbe nikakor ne sme prevladati kriterij najnižje cene dela, ampak morajo biti upoštevani tudi npr. socialni in okoljski vidiki, obstoj kolektivne pogodbe.... Sedaj pa npr. obstajajo v dejavnosti zasebnega varovanja ponudbe, iz katerih je jasno, da gre za urno postavko dela, nižjo tiste iz od minimalne plače.

Javni naročniki bi morali tudi pravočasno in dosledno izločati nenormalno oz. neobičajno nizke ponudbe ter z usposobljenimi izvajalci naročil poskrbeti za kakovost procesov naročanja, revizij in izvedbe.

M. B.

Fiskalno pravilo je neoliberalno orodje

Na 271. seji v torek popoldne pa je ESS obravnaval zakon o fiskalnem pravilu, s katerim želi vlada konkretizirati ustavne zaveze o strožjem ravnanju z javnimi sredstvi iz leta 2013, da morajo biti prihodki in izdatki proračunov države srednjeročno uravnoteženi brez zadolževanja ali pa v presežku (strukturni primanjkljaj v posameznem letu ne bo smel presegati 0,5 odstotka bruto domačega proizvoda). Kot je povedal predsednik ZSSS **Dušan Semolič**, so vsi sindikati proti fiskalnemu pravilu, ker bo ogrozilo gospodarski razvoj in socialne pravice. S tem enim od najmočnejših orodij neoliberalne doktrine želijo v imenu zmanjševanja javnega dolga in proračunskega primanjkljaja breme prenesti na upokojenke, delavstvo in mlade. »Z logiko, da je treba plačati, kar smo v preteklosti potrošili prek svojih zmožnosti, dajejo na zatožno klop socialno državo, javni sektor in delavce,« je poudaril Semolič in ob tem spomnil na druge podobne procese: nižanja davkov bogatim in kapitalu, privatizacijo, prepoved referendumov in politike rezov v pravice ljudi ter kleščanje socialne države. Ob tem so na vladni strani tudi delodajalci, ki pozabljajo, da bo država s tem okrnila svojo porabo in vlagateljsko vlogo, večine sedanjih odločevalcev pa ne bo na položajih, ko bo to pravilo začelo učinkovati.